

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-86-50>

УДК 338.3.(330.322.54)

ОЦІНКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В РАМКАХ ВІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗОН В УКРАЇНІ

ASSESSMENT OF ENTERPRISE PERFORMANCE WITHIN FREE ECONOMIC ZONES IN UKRAINE

Гусаков Юрій Вікторович

аспірант,

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-4177-6512>

Husakov Yuriy

Petro Mohyla Black Sea National University

Стаття є систематизацією та оцінкою ефективності реалізації вільних економічних зон в Україні з точки зору кількості створення та продовження функціонування підприємств в рамках їх територій. В Україні діяли або діють три види вільних економічних зон: території пріоритетного розвитку, спеціальні економічні зони та індустріальні парки. Кожен тип вільної економічної зони мав свої переваги та недоліки, пільги та умови, які здійснювали свій вплив на діяльність підприємств. Встановлено найбільш ефективні форми вільних економічних зон України з точки зору кількості зареєстрованих підприємств, які показали фінансові результати діяльності. Наведено висновки щодо доцільності використання індивідуальних підходів до визначення пільг для підприємств залежно від регіону локалізації конкретної вільної економічної зони.

Ключові слова: індустріальний парк, територія пріоритетного розвитку, спеціальні економічна зона, вільна економічна зона, післявоєнне відновлення економіки.

The article is a systematization and evaluation of the effectiveness of implementing free economic zones in Ukraine, from the perspective of the number of enterprises created and the continuation of their functioning within these territories. In Ukraine, three types of free economic zones have operated or are still operating, namely: Priority Development Territories, Special Economic Zones, and Industrial Parks. Priority Development Territories had regulatory acts and benefits individually developed for specific regions. They were the largest in terms of area, within which enterprises operated under special legal regimes for conducting economic activities. Special Economic Zones were governed by a separate Law of Ukraine, which regulated their activities and also tended to account for the individual characteristics of particular territories. Benefits for such zones were considered and approved by separate Laws of Ukraine for each registered special economic zone. Industrial parks in Ukraine operate under a dedicated Law of Ukraine that defines the regulatory framework for their establishment and functioning. This legislation outlines a specific list of activities within which resident enterprises are eligible to receive state support and incentives. Such benefits may include tax and customs preferences, as well as certain infrastructural advantages. Private enterprises are also allowed to create their own industrial parks, which contributes to the development of this instrument. However, despite this flexibility, the system of incentives remains standardized and largely одинаковим for all regions, without significant regional differentiation. Each type of free economic zone has its own advantages, limitations, and conditions that influence enterprise activity and investment decisions. These differences affect how businesses operate within such zones and determine their overall effectiveness. Based on the conducted research, the most effective forms of free economic zones in Ukraine were identified, particularly in terms of the number of registered enterprises that demonstrated actual financial performance. Additionally, the results support the idea that a more differentiated approach to defining incentives – taking into account the specific characteristics of each region – could improve the overall effectiveness of such economic instruments.

Keywords: industrial park, priority development area, special economic zone, free economic zone, post-war economic recovery.

Постановка проблеми. Функціонування вільних економічних зон (ВЕЗ) в Україні є надзвичайно актуальним предметом наукових

економічних досліджень, адже вони можуть стати дієвим інструментом залучення інвестицій, стимулювання експорту та розвитку під-

приємництва, а також сприяти вирівнюванню регіональних диспропорцій. В умовах потреби відновлення економіки та інтеграції у світові ринки особливого значення набуває аналіз правових і інституційних механізмів роботи ВЕЗ, оцінка їхньої ефективності та адаптація міжнародного досвіду до українських реалій. Такі дослідження дозволяють визначити оптимальну модель ВЕЗ, яка забезпечить прозорість, інвестиційну привабливість і соціально-економічний ефект для держави.

Законодавством України у різні періоди було запропоновано кілька основних напрямів законодавчо-організаційної думки щодо форм функціонування вільних економічних зон: спеціальна економічна зона, територія пріоритетного розвитку та індустріальний парк. Кожна з цих форм має свої закріплені законом характеристики, пільги, інвестиційну привабливість для суб'єктів господарювання на її території. З 2005 року було зафіксовано суттєвий спад кількості активних вільних економічних зон через відміну основних економічних пільг для підприємств, що діяли в межах цих територій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання функціонування підприємств в рамках вільних економічних зон розглядалися в наступних роботах:

У дослідженні Дугінець Г.В., Вдовиченко М.М. [13], розставлено акценти щодо значення індустріальних парків для повоєнного відновлення економічних систем в Україні. У статті Єгорової О.О. [14] розглянути статистичні дані діяльності спеціальних економічних зон України, та надано висновки щодо актуальності збереження такої форми вільної економічної зони в подальшому, проте із забезпеченням належного рівня інвестування.

Також в дослідженні Бойченко Е.Б. та Нікітіної Я.О. [15] щодо узагальнення відчуженого досвіду щодо розбудови територій пріоритетного розвитку, також виділено основні ключові переваги такого типу вільних економічних зон, як території пріоритетного розвитку.

В статті Ю.В.Гусева [16], описано сутність спеціальних (вільних) економічних зон і територій пріоритетного розвитку, детально охарактеризовано їх ключові ознаки, цілі створення, переваги та недоліки функціонування, а також визначено їх місце і значення у світовій економіці.

Загалом дослідження науковців концентруються на таких напрямках як: правове регулювання, економічна ефективність та регіональна доцільність ВЕЗ, аналіз міжнародних

практик і перспектив для України. У той же час відсутні порівняльні дослідження ефективності функціонування різних форм вільної економічної зони.

Виділення раніше невирішених частин загальної проблеми. Недосліджена проблематика відсутності подальшої діяльності підприємств в рамках зареєстрованих вільних економічних зон.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є дослідження ефективності функціонування кожної форми вільної економічної зони та визначення факторів, які на це впливають.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вільна економічна зона (ВЕЗ) – це частина території країни, де діє особливий правовий режим господарської діяльності, який включає пільгові митні, податкові, валютно-фінансові та інші умови для залучення інвестицій та стимулювання розвитку певних видів діяльності. Такі зони створюються для прискорення економічного розвитку, стимулювання експорту, залучення іноземних інвестицій та нових технологій.

Термін найбільш активно використовується в практиці країн, що розвиваються. Крім того, термін ВЕЗ офіційно визнаний рядом міжнародних організацій, зокрема Міжнародною Організацією Праці, Центром ООН з Транснаціональних Корпорацій, Всесвітньою Асоціацією ВЕЗ (World export processing zone association), Світовим банком [16].

Відповідно до прийнятих законодавчих актів, що визначають порядок створення та механізм функціонування різних форм вільних економічних зон на території України, можна виділити три етапи їх розвитку.

– Спеціальні економічні зони (1996-2022 роки).

– Території пріоритетного розвитку (1998-2022 роки)

– Індустріальні парки (2012 рік – по сьогодні).

Всі ці типи територій мали на меті створення комфортних умов роботи суб'єктів-учасників, покращення інвестиційного капіталу в рамках таких територій. Та як наслідок, створення робочих місць і збільшення податкових надходжень до бюджету. Проте, такі території мали у своїй основі різні підходи до надання пільг і принципів формування географічних меж діяльності, що по-різному впливало на динаміку створення і діяльність підприємств в межах вільних економічних зон. Проведене нами дослідження показало, що в різних видах економічних зон реєстрація під-

приємств та їх реальна робота відбувалися по-різному, що мало різні наслідки економічної активності й ефективності.

Розглянемо історико-економічний аспект розвитку кожної форми ВЕЗ через кількість зареєстрованих та діючих на цій території підприємств.

Спеціальні економічні зони (СЕЗ) функціонували у правовому полі України до 2022 року. Загальні засади їх функціонування були визначені Законом України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон». Відповідно до даного закону, спеціальна економічна зона – це територія, в межах якої встановлюється і діє спеціальний правовий режим господарської діяльності та спеціальний порядок застосування і дії законодавства України [1]. У період з 1992 по 2022 роки в Україні було створено 12 спеціальних економічних зон (табл. 1).

Спеціальні економічні зони в Україні вже на початкових етапах свого функціонування продемонстрували здатність бути ефективним інструментом активізації інвестиційної та інноваційної діяльності. Їх діяльність забезпечувала швидкий економічний ефект, а рівень стимулювання інвестицій у межах таких зон був вищим, ніж у середньому по країні. Водночас, попри загалом позитивні результати їх функціонування, сьогодні потенціал спеціальних економічних зон недостатньо враховується, а їх значення як дієвого

механізму економічного розвитку часто недооцінюється [14].

Таблиця наочно показує, що з числа створених 12 спеціальних економічних зон лише у 5-ти з них (42% від зареєстрованих) були зафіксовані підприємства, які здійснювали операційну діяльність до 2022 року.

Головна особливість спеціальної економічної зони в рамках концепту, який реалізувався в Україні, – це індивідуальний підхід до узгодження економічних пільг для підприємств учасників. Їх площа могла сягати від 100 до кількох тисяч гектар. Був цей фактор позитивним чи негативним, потребує окремого вивчення. На нашу думку, відсутність регулювання площі території могло призвести до дисбалансу між доцільністю встановленого пільгового режиму та можливостей, які надає площа вільної економічної зони. Ще одним недоліком даної форми ВЕЗ є не врахування логістичних та сировинних можливостей територій і відсутність фокусування на розвитку окремих галузей економіки.

Територія пріоритетного розвитку (ТПР) – територія, на якій склалися несприятливі соціально-економічні та екологічні умови, незадовільний стан зайнятості населення і на якій запроваджується спеціальний режим інвестиційної діяльності для створення нових робочих місць.

Сучасна українська наукова думка поки що не сформувала достатнього досвіду щодо розвитку територій пріоритетного віднов-

Таблиця 1

Діяльність в рамках спеціальних економічних зон в Україні

Рік створення	Назва спеціальної економічної зони	Запланований термін дії до, рік	Здійснюється / здійснювалась діяльність підприємств
1996	Сиваш	2001	Ні
1998	Донецьк	2058	Ні
1998	Азов	2058	Ні
1999	Закарпаття	2029	Так
1999	Яворів	2019	Так
2000	Інтерпорт Ковель	2020	Ні
2000	Миколаїв	2030	Ні
2000	Порто - франко	2025	Так
2000	Рені	2030	Ні
2000	Порт Крим	2030	Ні
1998	Славутич	2020	Так
2000	Курортполіс Трускавець	2020	Так

Джерело: автором сформовано на основі [2; 3]

лення в умовах війни. Наразі також бракує дієвих методичних підходів та практичного інструментарію, які б дозволили адаптувати існуючі наукові напрацювання до реалій масштабних руйнувань міст і населених пунктів, пошкодження регіональної інфраструктури, глибокого економічного спаду, посилення інфляційних процесів, зниження рівня добробуту населення та значних міграційних втрат [15].

Діяльність територій пріоритетного розвитку регулюється окремим законом, розробленим та прийнятим для кожної території окремо, що надавало можливість застосувати пільги залежно від виду діяльності та локальних економічних умов. Припинення діяльності таких територій було здійснено шляхом введення в дію Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» [5]. За період з 2000 до 2022 року в рамках можливостей створення територій пріоритетного розвитку було зареєстровано 72 такі території (табл. 2).

Відповідно відкритих даних Міністерства економіки України, даних аналітичної записки Національного інституту стратегічних досліджень, у 2020 році залишилось всього 6 територій пріоритетного розвитку, в рамках яких були зареєстровані підприємства. Вони були розташовані у Волинській, Закарпатській,

Житомирській, Чернігівській областях, містах Харків та Шостка Сумської області.

Ключова відмінність між територіями пріоритетного розвитку та спеціальними економічними зонами полягає в індивідуалізації нормативно-правового регулювання: створення кожної ТПР регламентувалося окремим законодавчим актом. Часовий лаг у вісім років дозволив ТПР стати наступним етапом еволюції преференційних режимів, де врахування досвіду функціонування СЕЗ реалізувалося у двох напрямках: поглиблення індивідуального підходу до встановлення податкових, митних та кредитних пільг направлених на зменшення собівартості виробництва продукції та прискорення темпів капіталізації підприємств які діють в межах таких територій [15].

Індустріальні парки. Діяльність індустріальних парків регулюється Законом України «Про індустріальні парки», прийнятим у 2013 році. **Індустріальний парк** – територія, на якій зонування та планування відбувається з метою промислового розвитку [6].

Зазвичай, індустріальні парки розташовані на окраїнах або за межами населених пунктів. За офіційними даними, станом на 2025 рік лише на території 26-ти із 93-х індустріальних парків, внесених до реєстру індустріальних (промислових) парків, підприємства здійснювали операційну діяльність, мали статус «учасник» і не відносилися до типу підприємства «керуюча компанія» (табл. 3).

Таблиця 2

Динаміка розвитку територій пріоритетного розвитку в Україні

Роки	Кількість зареєстрованих територій	Території, де були зареєстровані підприємства		Кількість зареєстрованих підприємств на територіях
		кількість територій	частка територій, %	
1998	32	23	72	Дані відсутні
2000	67	50	72	157
2002	72	59	75	Дані відсутні
2004	72	59	82	393
2006	72	59	82	Дані відсутні
2008	72	28	82	Дані відсутні
2010	72	28	39	80
2012	72	12	39	Дані відсутні
2014	72	12	17	Дані відсутні
2016	72	12	17	Дані відсутні
2020	72	6	8	Дані відсутні

Джерело: автором сформовано на основі [2]

Таблиця 3

Динаміка функціонування індустріальних парків в Україні

Роки	Кількість зареєстрованих індустріальних парків	Діючі індустріальні парки	Частка діючих індустріальних парків, %
2014	12	3	25
2015	12	3	25
2016	16	7	44
2017	28	9	32
2018	37	11	30
2019	43	11	26
2020	46	12	26
2021	53	13	25
2022	63	13	21
2023	63	13	21
2024	93	26	28

Джерело: автором сформовано на основі [8]

Наведена таблиця демонструє в цілому збільшення кількості зареєстрованих індустріальних парків. Одночасно частка індустріальних парків в межах яких було зафіксовано діяльність підприємств, залишається на рівні менше третини від загальної кількості.

Варто підкреслити, що індустріальні парки насамперед створюють для держав ефективні можливості реагування на ключові структурні зміни у світовій економіці, зокрема цифровізацію, декарбонізацію та трансформацію глобальних виробничих ланцюгів. Саме ці процеси сьогодні визначають напрями майбутнього промислового розвитку та формують нові умови економічного зростання [13].

Узагальнимо наведені вище дані для порівняльного аналізу (табл. 4).

Як вже вище зазначалося, діяльність території пріоритетного розвитку та спеціальних економічних зон була припинена прийняттям у 2022 році Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» [5]. У той же час, такі форми демонстрували вищу економічну активність у порівнянні з індустріальними парками. Відповідно даних таблиці, з точки зору показника відсотка вільних економічних зон, в межах яких підприємства здійснювали господарчу діяльність, найефективнішими були території пріоритетного

розвитку. Пікове значення у 82% мало місце в період з 2004 по 2008 роки.

Прийняття вказаного закону відбулося після того як спеціальні економічні зони та території пріоритетного розвитку продемонстрували негативну динаміку зниження активності. З чого можна зробити висновок, що закон лише зафіксував поточний стан речей та не був причиною негативної тенденції зміни фокусу в бік індустріальних парків.

Більшість територій пріоритетного розвитку та спеціальних економічних зон в Україні демонстрували позитивну динаміку функціонування саме до 2005 року, що було зумовлено дією спеціального режиму стимулювання інвестиційної діяльності. Переломним моментом стало ухвалення Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» та деяких інших законодавчих актів України», яким було фактично скасовано пільговий режим господарювання, передбачений для суб'єктів спеціальних економічних зон, територій пріоритетного розвитку та технологічних парків. У новій редакції державного бюджету на 2005 рік вже не було передбачено витрат на забезпечення пільг для підприємств, які здійснювали господарську діяльність в межах спеціальних економічних зон. Тому нині єдиним типом вільної економічної зони в Україні залишаються індустріальні парки.

Таблиця 4

Частка вільних економічних зон, на території яких були зареєстровані підприємства, %

Роки	Спеціальні економічні зони	Території пріоритетного розвитку	Індустріальні парки
1996			
1998		72	
2000	42	72	
2002	42	75	
2004	42	82	
2006	42	82	
2008	42	82	
2010	42	39	
2012	42	39	
2014	42	17	25
2016	42	17	44
2020		8	26
2022			21
2024			28

Джерело: автором сформовано на основі [3; 4; 12]

Причиною того, що не всі спеціальні економічні зони та території пріоритетного розвитку змогли запрацювати у повному обсязі, стало обмеження можливостей щодо запровадження для них пільгових режимів функціонування. Зокрема, у результаті внесених змін було скасовано положення, які передбачали податкові стимули для інвесторів, а також ліквідовано норми щодо державних гарантій захисту інвестицій і стабільності умов здійснення господарської діяльності. Це суттєво погіршило інституційне середовище функціонування територій пріоритетного розвитку, знизило їхню інвестиційну привабливість і, як наслідок, спричинило уповільнення або повне припинення реалізації значної частини інвестиційних проєктів. Це означає що економічні пільги мали не сталий характер, який би дозволяв працювати підприємствам після відміни економічних пільг, а «підтримуючий». Підприємства будували свою діяльність виключно з урахуванням «підтримуючих» економічних пільг. Власники та менеджмент не планували будувати сталу діяльність своїх підприємств, що призвело до формування нестійких економічних моделей.

Висновки. Підсумовуючи результати проведеного дослідження, вважаємо, що для подальшого максимально ефективного використання отриманого країною досвіду необхідно враховувати наступне.

1. Висока ефективність одночасно з відсутністю довгострокової сталості функціонування – це моделі, які працювали до запровадження індустріальних парків. Вони мали високі та середні пікові показники ефективності й показали, що відміна постійних пільгових режимів і дотаційного фінансування призводить до скорочення діяльності підприємств, які працювали в таких пільгових умовах.

2. Робота одразу двох моделей спеціальних економічних зон та територій пріоритетного розвитку призвела до відсутності пріоритетності фінансування. Бюджетний процес відбувався в умовах, коли дві моделі вільних економічних зон вимагали до себе індивідуальних підходів та фактично створювали ситуацію конфлікту інтересів.

У зв'язку з цим наші пропозиції полягають у наступному.

Надалі слід залишити одну модель вільної економічної зони, а саме індустріальні парки. З урахуванням того, що подекуди виникають ініціативи щодо створення вільних економічних зон, наприклад, у прифронтових територіях. Такі ініціативи є фактично спробою повернути старі неефективні з точки зору сталості моделі.

При здійсненні реєстрації індустріальних парків враховувати економічну специфіку кожного регіону для обрання набору еко-

номічних пілґ для підприємств, що діють в рамках такого індустріального парку. Перелік видів діяльності та пілґ повинні диктуватись не тільки Законом України про Індустріальні парки, але й запитом ініціатора створення, його баченням «знизу».

Забезпечити синергію ефективності та сталості. З одного боку до індустріальних парків

повинні бути застосовані механізми індивідуалізації економічних преференцій для підприємств, які діють та території цих парків. З іншого боку, преференції повинні мати інвестиційний, а не підтримуючий характер. Пілґи мають бути запроваджені лише для програм разових компенсацій придбання виробничих активів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13 жовтня 1992 р. № 2673-XII/ Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1992, № 50, ст. 676.
2. Перелік спеціальних економічних зон та територій пріоритетного розвитку. Gov.ua: веб-сайт. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=65af61ae-d9d8-48fc-b1f0-a8ee8094994b&title=PerelikSezTaTrg> (дата звернення : 10.04.2026)
3. Основні показники по спеціальних економічних зонах. Gov.ua: веб-сайт. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9a321bee-7eaf-48c9-8888-1933f263a96d&title=OsnovniPokaznikiPoSez> (дата звернення : 10.04.2026)
4. Основні показники по територіях пріоритетного розвитку. Gov.ua: веб-сайт. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9a76e9b9-fd83-44de-af22-274d9bc47c78&title=OsnovniPokaznikiPoTrp> (дата звернення : 10.04.2026)
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій: Закон України від 09 липня 2022р. № 2389-IX/ Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2015 р., № 13, ст. 90.
6. Про індустріальні парки: Закон України від 19 липня 2022р. № 5018-VI/ Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2013 р., № 22, ст. 212.
7. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустріальних парків в Україні Закон України: Закон України від 21 червня 2022р. № 2330-IX/Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2011 р., № 13-17, ст. 112.
8. Реєстр індустріальних парків України. me.gov.ua: веб-сайт. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=336993e7-8713-43da-8de6-ce4c5d003bfa&title=InformatsiiaProIndustrialniParki>
9. VklucheniDoRestrIndustrialnikh-promislovikh-ParkivTaVklucheniZNogo (дата звернення : 10.04.2026)
10. Індустріальні парки: гайд для інвесторів Міністерство економіки України 19.04.2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/industrialni-parky-haid-dlia-investorivhttps://www.kmu.gov.ua/news/industrialni-parky-haid-dlia-investoriv>
11. Міністерство економіки України підписало договір з ще одним банком щодо підтримки індустріальних парків. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ministerstvo-ekonomiky-ukrainy-pidpysalo-dohovir-z-shche-odnym-bankom-shchodo-pidtrymky-industrialnykh-parkiv>
12. Звітність всіх підприємств – які зареєстровані та здійснюють, або здійснювали господарчу діяльність в межах територій вільних економічних зон (індустріальних парків, територій пріоритетного розвитку, спеціальних економічних зон): opendatabot.ua: веб-сайт. URL: <https://opendatabot.ua>. (дата звернення : 10.04.2026)
13. Дугінець Г.В. Вдовиченко М.М. Роль індустріальних парків у трансформації економічних систем: теоретичний підхід. *Економіка та суспільство*, 2024. № 70. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5328>. (дата звернення : 10.04.2026)
14. Єгорова О.О. Спеціальні економічні зони України: Результати, проблеми та перспективи. *Науковий вісник Херсонського державного університету*, 2014. № 5. С. 168-174.
15. Бойченко Е.Б. Нікітіна Я.О. Узагальнення відчизняного досвіду щодо розбудови територій пріоритетного розвитку. *Економіка та суспільство*, 2022. № 40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1451> (дата звернення : 10.04.2026)
16. Гусєв Ю.В. Поняття спеціальних (вільних) економічних зон і територій пріоритетного розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*, 2015, С. 65.

REFERENCES:

1. (1992) Pro zahalni zasady stvorennia i funktsionuvannia spetsialnykh (vilnykh) ekonomichnykh zon [On the general principles of creation and functioning of special (free) economic zones]. *Zakon Ukrainy* [Law of Ukraine]. No 2673-XII (1992, October 13). Verkhovna Rada of Ukraine. *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR)*, 1992, No. 50, 676 p. (in Ukrainian)
2. Perelik spetsialnykh ekonomichnykh zon ta terytorii priorytetnoho rozvytku [List of special economic zones and territories of priority development]. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=65af61ae-d9d8-48fc-b1f0-a8ee8094994b&title=PerelikSezTaTpr> (accessed April 4, 2026)
3. Osnovni pokaznyky po spetsialnykh ekonomichnykh zonakh [Main indicators for special economic zones]. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9a321bee-7eaf-48c9-8888-1933f263a96d&title=OsnovniPokaznikiPoSez> (accessed April 4, 2026)
4. Osnovni pokaznyky po terytoriiakh priorytetnoho rozvytku [Main indicators for priority development areas]. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9a76e9b9-fd83-44de-af22-274d9bc47c78&title=OsnovniPokaznikiPoTpr> (accessed April 4, 2026)
5. (2022) Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo zasad derzhavnoi rehionalnoi polityky ta polityky vidnovlennia rehioniv i terytorii [On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on the Principles of State Regional Policy and the Policy of Restoration of Regions and Territories] *Zakon Ukrainy* [Law of Ukraine]. No. 2389-IX (2022, July 9) Verkhovna Rada of Ukraine. *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 2015, No. 13, art. 90 p. (in Ukrainian)
6. (2022) Pro industrialni parky [On industrial parks]. *Zakon Ukrainy* [Law of Ukraine]. No. 5018-VI (2022, July 19) Verkhovna Rada of Ukraine. *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 2013, No. 22, art. 212. (in Ukrainian)
7. (2011) Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo stvorennia spryiatlyvykh umov dlia diialnosti industrialnykh parkiv v Ukraini (2011) [On Amendments to the Tax Code of Ukraine on the Creation of Favorable Conditions for the Activities of Industrial Parks in Ukraine Law of Ukraine] *Zakon Ukrainy* [Law of Ukraine]. No. 2330-IX (2022, June 21) Verkhovna Rada of Ukraine. *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 2011, No. 13-17, art. 112 p. (in Ukrainian)
8. Reiestr industrialnykh parkiv Ukrainy [Register of industrial parks of Ukraine]. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=336993e7-8713-43da-8de6-ce4c5d003bfa&title=InformatsiiaProIndustrialniParki>
9. VklucheniDoRestruIndustrialnikh-promislovikh-ParkivTaVikliucheniZNogo (accessed April 4, 2026)
10. Industrialni parky: haid dlia investoriv Ministerstvo ekonomiky Ukrainy 19.04.2024 [Industrial parks: a guide for investors Ministry of Economy of Ukraine 19.04.2024]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/industrialni-parky-haid-dlia-investorivhttps://www.kmu.gov.ua/news/industrialni-parky-haid-dlia-investoriv> (accessed April 4, 2026)
11. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy pidpysalo dohovor z shche odnym bankom shchodo pidtrymky industrialnykh parkiv [The Ministry of Economy of Ukraine signed an agreement with another bank to support industrial parks]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/ministerstvo-ekonomiky-ukrainy-pidpysalo-dohovir-z-shche-odnym-bankom-shchodo-pidtrymky-industrialnykh-parkiv> (accessed April 4, 2026)
12. Zvitnist vsikh pidpriemstv – yaki zareiestrovani ta zdiisniuut, abo zdiisniuvaly hospodarchu diialnist v mezhakh terytorii vilnykh ekonomichnykh zon (industrialnykh parkiv, terytorii priorytetnoho rozvytku, spetsialnykh ekonomichnykh zon) [Reporting of all enterprises – which are registered and carry out, or have carried out economic activities within the territories of free economic zones (industrial parks, territories of priority development, special economic zones)]. Available at: <https://opendatabot.ua> (accessed April 4, 2026)
13. Duhinets H.V. Vdovychenko M.M. (2024) Rol industrialnykh parkiv u transformatsii ekonomichnykh system: teoretychnyi pidkhid [Role of industrial parks in the transformation of economic systems: theoretical approach].
14. *Economy and Society*, vol.70. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5328>. (accessed April 4, 2026)
15. Yegorova O.O. (2014) Spetsialni ekonomichni zony Ukrainy: Rezultaty, problemy ta perspektyvy [Special Economic Zones of Ukraine: Results, Problems and Prospects]. *Scientific Bulletin of Kherson State University*, vol. 5, pp. 168-174.
16. Boychenko E.B., Nikitina Y.O.(2022) Uzahalnennia vidchyznianoho dosvidu shchodo rozbudovy terytorii priorytetnoho rozvytku [Generalization of Critical Experience in Developing Territories of Priority Development]. *Economy and Society*, vol. 40, Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1451/1396> (accessed April 4, 2026)

17. Gusev Yu.V. (2015) Poniattia spetsialnykh (vilnykh) ekonomichnykh zon i terytorii prioryetnoho rozvytku [Concept of special (free) economic zones and territories of priority development]. *Investments: Practice and Experience*, pp. 65.

Дата надходження статті: 21.04.2026

Дата прийняття статті: 11.05.2026

Дата публікації статті: 19.05.2026